

Ob Nilu.

(Piše F. K. Gregorec.)

oncem septembra je bilo, toda afriško sonce je pripekalo mnogo hujše kot pri nas o sv. Jakobu. Ob vežnih vratih našega hotela je visel v senci toplomer. Zjutraj ob šestih, ko je pri nas že slana belila travnike in je vas zeblo za nohte, je stalo ondi živo srebro čez dvaindvajseto Celzijevo stopinjo, in popoldne ob dveh je doseglo trideseto. Ako je bilo že v senci tako vroče, si lahko msilite, da je bilo na solncu skoro neznošno. Toda mi nismo bili mnogo na solncu. Ako smo se kam namenili, smo se vozili v pokritih vozovih; naše ogledovanje se je pa vršilo navadno v dvoranaх ali vrtovih.

Naj vam opišem danes dvoje naših prezanimivih ogledovanj.

Prvo nas je povedlo v starodavne čase egiptovske zgodovine, namreč v zgodovinski muzej; drugo pa v zverinjak, ki nam je predočil skoro vse živalstvo vroče Afrike. Velikanska in prostorna stavba je muzej v Kahiri. Notri je pa čuda stvari iz vseh dob egiptovske zgodovine. Poleg predmetov iz Mozesovih časov se nahajajo tam starine zaznamovane z znamenjem odrešenja, s sv. križem, torej iz časa po Kristusu.

Ako ste kdaj kaj premišljevali, se vam je gotovo zdelo čudno, odkod se vé, kaj se je godilo v tako starih časih, na tisoče let pred Kristusom. Glejte, vse to so oni stari narodi napisali, ker se jim je moralo že zdeti imenitno, da bi zvedeli tudi njih potomci o njihovih poglavarjih in slavnih delih. Vse te napise, ki se nahajajo napisani na starih spomenikih, sosebno pa na krstah, so učeni možje premotrili in razvozljali, da zdaj vedó vse, kar so predniki pred tisočletji napisali.

V kahirskem muzeju je vse polno takih staroegiptovskih napisov. Sosebno prav mnogo je starih grobov, ki so popisani okroinokrog od vrha do tal. V enem takem grobu smo videli faraona Ramzesa II. še dobro ohranjenega. Temnorjavo je njegovo obličje in take barve tudi njegove drobne roke. Egipčani so bili pravi mojstri v maziljenju mrtvih trupel, da se ohranijo skozi tisoč in tisoč let.

Razen mrljskih rakev so v premnogih dvoranaх razvrščeni starodavni predmeti, kot: orodje, lišp, slike, igrače in drugo. Vse je zanimivo, mnogo silno dragoceno. V pritličju so razvrščeni pó več metrov visoki kipi starih božanstev, faraonov in njih kraljic. Z veseljem sem zapustil to hišo stare umetnosti posebno zato, ker pri vsem svojem skrbnem opazovanju nisem naletel pri vseh brezštevilnih kipih in slikah na prav nič izpodtakljivega. Mislil sem si: Stari Egipčani brez luči svete vere tako nedolžnospodobni; pri nas pa — v strogo katoliški deželi — pa naletiš za vsakim vogalom — ne le v mestu, temveč že tudi po kmetih — na nespodobno sliko, nesramno razglednico. O, ti poganski narod, kako visoko stojiš nad nami, ožarjenimi z vzvišeno lepoto krščanske nravnosti!

Onkraj Nila ob cesti, ki vodi k piramidam, je zverinjak, velik obzidan vrt. Med drevjem in grmovjem vodijo bele steze, ob njih pa so mrežaste ograje ali tudi mala poslopja z raznovrstnimi živalmi vroče Afrike. V par urah sem se tu naučil več prirodoslovja, kot par mesecev v šoli. Takoj pri vходу nas pozdravi s svojim čebljanjem živopisana družba. Vsepolno papig in drugih ptičev se giblje semtertja. Verižice na nogah jih seveda vedno spominjajo, da niso proste, četudi je nad njimi jasno nebo in drevje in zelenje naokrog. In njihova obleka: živordeča, da naj se skrrije makov cvet; ondi zopet zelena bolj kot bukovina; modra, da se kosa z jasnim nebom in ga prekosi. Ko bi stopil naš petelin med to pestrooblečeno družbo, zdelo bi se, da je pravi revež v delavni obleki.

Dalje ob poti nas pozdravi žirafa, dober meter dolga, toda s svojim vratom do pet metrov visoka žival. Prav lahko bi nam, ko bi šla mimo hiše, pri oknu v prvem nadstropju voščila dobro jutro. Nekoliko dalje se izprehaja noj, pravi gizardin. Saj je pa tudi lahkovitkih nog in vratu, visok poldrug meter, dobro rejeni život pa odet s perjem, ki se plačuje s stotaki. Drugje se je izkopal iz svoje kolibe nosorožec; menda je bil še mlad, ker je bil visok le kak meter, toda na svojem nosu je imel nastavljena kar dva rožička.

Pridemo do drugega poslopja, tam pred vrati se je premikal kaj hitro poveznjen velik koščen pehar, izpod katerega nas je radovedno ogledovala primerno mala glavica in ob straneh hitro stopicale štiri črne nožice. Želva črepaha namreč se je čudila nam daljnim obiskovalcem.

Zopet dalje naprej je ležal vznak kar na solncu mlad, meter dolg krokodil in spal kot kosec v opoldanski senci. Bil je še menda mlad, kajti nedaleč proč se je videlo iz ribnika dvoje mrcin, dolgih po štiri metre. Le škoda, da se je videlo le semtertja nekoliko hrbta. Mikalo me je, ako bi imel pri sebi kak drog, da bi bil dregnjen lenuha pod rebra, da bi ga mogel videti popolnoma. Toda solnčnik je bil prekratek. Morda je bilo bolje tako, ker nemara ni dobro s krokodilom skupaj pihati kaše.

Manjše vrste kuščar je pa kameleon. Pravijo, da izpreminja barvo, kakor hoče. No, nam ni hotel pokazati te svoje umetnosti. Stisnjen na steno nas je ogledoval škilasto, oblečen v čisto navadno rjavo obleko.

Dalje so po vrsti v zamreženih prostorih drobne antilope in urne gazelice, vsakovrstne opice, kenguru s svojimi malimi prednjimi nogami, ki jih skoro ne rabi nič, ker si pomaža naprej bolj z zadnjimi. Zopet drugje nas pozdravi divji prešič: dva grozna okla mu štrlita iz spodnjih čeljusti, kar ne daje posebno prijaznosti njegovemu itak s samimi rožički porastlemu licu.

Kar strah nas je bilo, ko smo gledali različne kače in ostudne vodne pošasti. Tudi hiene in šakali nas niso sprejeli prijazno. Za njimi pa so se vrstili raznovrstni orli in jastrebi in drugi gospodarji zraka in podnebja. Pred njimi naj se gredo solit vsi naši zrakoplovci s svojimi letalnimi stroji in drugo ropotijo.

Posebno palačo ima pa lev, kralj živali in zverin, z drugimi enakimi velikaši: tigri in leopardi. Menite, da nas je pogledal, ko smo ga prišli pozdravit. Niti ganil se ni in niti trenil z očmi, ko sem šel mimo njega.

Veseli lepega užitka smo sedli ob mraku na tramvaj in se vozili ob Nilu proti domu. Ob ti vožnji sem opazoval nagajivost in drznost arabskih fantinov. Skakali so na električni voz, ko je vozil v največjem diru. In ko jih je spodil izprevodnik spredaj dol, so počakali ob vozu in skočili zadaj gor. O, ti so pa še bolj tiči kot vi, četudi ste urni in poskočni.

(Konec prihodnjič.)

Zimska povestica.

(Spisal Jos. Vandot.)

2.

Lepo je prasketal ogenj v peči. Noč je objemala zemljo, zimska noč, polna velikih, jasno žarečih zvezd. V hiši pri Dolinarju pa je bilo prijetno toplo. Pri mizi je sedela Dolinarjeva mati in pridno šivala. Medlo je svetila svetilka na mizi in je komaj, komaj razsvetljevala izbo. Pridno je šivala Dolinarjeva mati; a mala Metka je že ležala v gorki posteljici in je sanjala. —

Glej, spet se je zbudil za belimi snežniki dan. Spet je mrzlo, da je ubogi šolarček v strahu, da mu ne zmrznejo skeleča ušesa. A Metki ni mar tega. Mamica jo zagrnejo v toplo, volneno ruto, in Metka si natakne debele rokavice. Prime krnjave sani za krivine, pa se napoti v tihi, zasneženi gozd po drva. Pride do kupa, a glej — tam stojé spet tri srne, pa jo gledajo z velikimi, žalostnimi očmi.

»Oj, srnice, oj, ubožice!« jih nagovori Metka. »Kaj ste lačne? Kaj vas zebe, ker nimate gorkega kožuščka, niti tople, volnene rute? Oj, srnice, oj, ubožice!«

A glej — srne pokimajo, pa dejo prav lepo in razločno: »Prav praviš, Metka, ljuba Metka. Hudo nam je pozimi, in nihče se nas ne usmili. Trepečemo noč in dan v hudem mrazu, in lakota nas muči. Hudo nam je, Metka, hudo.«

Pa se zasmilijo Metki uboge živalce. Poboža jih po mrzlih glavah in jim reče: »Oj, srnice, oj, ubožice! Rada bi vam pomagala, a ne morem, ker sem sama sirota. Glejte, že dolgo je tega, odkar so mi umrli dobri očka. Zdaj sva pa z mamico sami . . . Sirota sem, srnice — ubožice! Oj, tako bi vam rada pomagala, a ne morem.«

Spet pokimajo srne, pa rekó: »Verjamemo ti, Metka, verjamemo. Zlato je tvoje srce in polno dobrote. Zato te pa povabimo danes s sabo. Glej, sredi vsake zime nam napravi naša dobra vila pojedino, da vsaj za en dan pozabimo bridko bedo, ki nas tare dannadan. Pojdi z nami, Metka, ker ti je srce zlato, in nikar se ne boj! Vesela te bo vila, pa ti bo stisnila roko. Kar pojdi z nami!«